

obč. odbora izpodriniti in celo z mladimi mlečnimi nadomestiti, misleč da se bodo dali ti bolj komandirati, kajti stari so mu začeli zobe kazati. Naš Medved deloval je pri volitvi grozno, in podpiral ga je hočki modrijan in gospodski kmet Fivec. Ali ni jima sreča mila! Mi Laporčani smo začeli premišljevat; dokler nismo imeli tukaj „medvedovega brloga“, imeli smo 12% obč. naklade; ali z daj smo dospeli na 160% in to še ni zadosti. Ako bi šle v občinah volitve po Medvedovem receptu, tedaj prišli bi gotovo na 200% obč. doklad! Celu najbližnji medvedovi pristaši začeli so skimavati. Medvedu bi bila to deveta briga, ako bi nam začeli posestva prodajati; saj ja ima Medved denar, da bi jih po ceni nakupil. Dotični kmetje pa bi jo popihali v Ameriko. Ako Medved ne odneha, potem bomo napeli druge strune in bode moral plesati; hočkemu modrijanu pa bomo podkurili pod pete, če bo lazil preveč okol „medvedovega brloga“. Laporčani.

Iz Amerike Milwaukee Vis 20. avgusta 1911. Slavno uredništvo! Prosim prostora za par vrstico Vašem cenjenem listu; sicer ne za kako veselo poročilo. Kar se tiče sedaj v Ameriki delavskih razmer, je začelo jako slabo postajati, bliža se že zima, oznanjevalka gotove krize. Iz vseh krajev severne Amerike se poroča edino le o pičlem delu, o brezposelnosti, slabem zaslužku. Delavci ki še imajo delo in še količkaj zaslužka vstrajajo do zadnjega na svojem mestu in torej novincu prav težko in sedaj skoro že nemogoče dela dobiti. Zatoraj ne priporočamo nobenemu se podajati pred volitvami predsednika v Ameriko. Sicer ne bo tu ob času volitve tako brutalni boj, kakor je bil v naši domovini ob državnoborskih volitvah, katerega še dosedaj svetovna zgodovina ni imela vknjižene; ali vse eno zna biti katastrofa za delavstvo in gotovo s takim položajem prizadeti so in bojo najbolj izseljenci. Tukaj se pripravljata za volitve edino le dve močni stranki, namreč republikanska ali kapitalistična stranka, in delavska. Kaj da nam prinese bodočnost se še sedaj ne more sklepati, ali vse eno za nas izseljence posebno pa še za nas avstrijske podanike je to važno in jako težavno vprašanje. Pa zakaj, dragi rojaki, bi se sedaj spravljali iz svoje domovine in si iskali strehe, kruha in zaslužka kakor večni popotnik Ahasver po svetu? Saj se vam je podel vihar volitev, vihar agitacije, in gotovo bote povzdignjeni od Vaših odrešenikov v deveta nebesa, ki so vam jih obljubovali, da so dosegli svoja častna mesta in mastne plače. Pa kakor prinašajo nam vzhodni vetri, ne bo pa prav nič z vsem, kar se je obljubovalo in ti ubogi delavec, ti revni mali posestnik in obrtnik ostanesh naprej sužnik, in žrtev te strastne politike. Ako se ne prebudiš, ako ne

nastopiš z vsemi močmi v boj, da spraviš zastopnike ljudstva na krmilo, le take, v katerih še je srce, v katerih je še kaj ljubezni do Vas, ubogih trpinov; taki naj pridejo enkrat na površje, ki bodo dejansko delovali za blagor vseh, ki je imajo zastopati: Takrat si zaguarate obstoj in srečnejšo bodočnost. Ali v sedanjem položaju ne preostaja Vam druga: ali umreti lakote ali se pa dati postaviti pod kap iz lastne hiše in čakati, da Vas ponese veter kakor kak list Bog ve kam... Zatorej na delo, za lastno rešitev in za srečnejšo bodočnost naših potomcev! Vsem najsrčnejši pozdrav.

Franc Osojnik.

Gotovo govejo juho
najboljšega okusa dajo

MAGGI JEVE kocke

 5 h

Pazite natanko na ime **MAGGI** in varstveno znamko križeva zvezda. Druge kocke niso MAGGI-jeve.

Socialna razmotrivanja.

Spisal Joh. Drescher.

Ako vržemo en pogled na ljudsko gibanje posameznih dežel, potem prime človeka skoraj groza. Povsod naraščajoča draginja, beda, nezadovoljnost, nasilje, štrajki na eni, brezbriznost, ošabnost, brezobzirnost, nakopičenje milijonskega bogastva na drugi strani in naraščajoče potrebe na vseh straneh. Videli smo pred kratkem ustajajo vinogradnikov na Francoskem z vsemi grozdelstvi in uničenjem vsake vrste. In zdaj smo imeli zopet — razven okroglo 60 manjših štrajkov v zadnjih par letih — velikanski splošni štrajk na Angleškem, ki ni samo vpliv države ponižal, temveč je tudi celemu ljudstvu naravnost neizračunljivo škodo povzročil, trgovino in industrijo vstavil, ja celo ohrano ljudstva onemogočil in umrljivost zlasti pri otrocih potrojil.

*) „Dörfbote“ št. 35, XLI.

In ednake dogodke vidimo enkrat v tej, enkrat zopet v drugi državi. Noben izobraženi človek ne dvomi več o temeljnem stavku, da ima vsak pojav svoj vzrok. Isto velja tudi za deševno življenje narodov. In tako morajo ti rastki ljudske jeze tudi svoje vzroke imeti. Res je mnogo takih vzrokov. Omeniti pa hočemo danes le nekatere:

1. Vsled lahkega in vedno naraščajočega družbenega prometa, razširjenja splošne izobrazbe itd. nastopa tudi v vseh krogih nagon, vsvariti si boljše življenske pogoje, pridobiti si bolj ali manj navade in razkošje višjih, bogatejših. Vred tega vedne zahteve v vseh stanovih, ki jih pešpuje še naravnost rapidno naraščajoča cena stanovanj in življenskih sredstev.

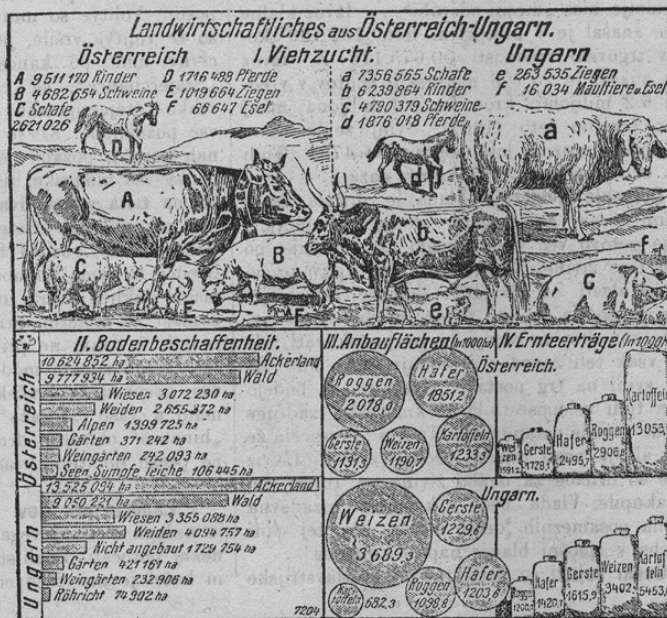
2. Vedno večji izdatki za alkohol in tobak. Svota za opojne pijače in tobak znaša v Avstriji in Nemčiji okroglo 10 tisoč milijonov na leto. Kje ostanejo pri tem velikanske svote? Ališ naših žena in deklet? Vsako leto nove, vedno bolj bedaste mode, ki jim morati slediti mati in hčerka slediti. Modni iznajditelji, veliki konfekcionarji v Parizu, na Dunaju, v Berlinu in v Londonu postanejo večkratni milijonarji; izdatki in potrebščine družin pa naraščajo nemajeno; istotako pa tudi nezadovoljnost povsod tam, kjer ni mogoče, si teh nepotrebnih neumnosti nabaviti. Kdor se izprehaja po glavnih cestah naših mest, se mora čuditi, od kje prihajajo velikanske svote za klobuke vseh vrst in kikirje, hlačnata krila itd. našega drugega drugega spola. Kakor opica se vse lišpa, do zadnje dekle, ja celo na kmetih se izgublja enostanost in štedilnost. Ako bi se te izdatke za lišp seštel, potem bi se omenjenih 10 tisoč milijonov pač potrojilo.

3. V splošnem primanjkuje pri visokih kakor pri nižjih stanovih prave srčne izobrazbe. Našnji verouk je pravi „dril“ naukov, pri čemur ostaja čustvo, srce, popolnoma mrzlo: Ja, najb se celo v mnogih takozvanih pobožnih kmetijskih hišah tako srčno surovost, ki je naravnost ne verjetna. Tako se je n. p. pred kratkim enkrat v nekem lepem štajerskem trgu pripeljal na svojem vozičku mož, ki so mu bili obe nogi otrpjeni; revček moral je svoj voziček sam s dvema bergljoma naprej porivati. Mnogo truda je stalo, da je prišel na cerkveni grič. K tucate starih in mladih kmetičev pa je stalo okoli; a nikdo ni pomagal, dokler ni prišel neki starejši mož, ki je nesrečnemu na grič pomagal, potem pa zijalcem njih čudno pobožnost predbacival. In tako je tudi vera največjih oseb v višjih stanovih le navidezna; manjka ji vedno prave ljubezni do bližnjega.

4. Mnogo oseb višjih odlikovanih stanov želi vedno več vpliva, denarja in moči pridobiti, da peljejo potem čimbolj prijetno življenje. Ob teh pobožnih in nepobožnih baje „veleizobraženih oseb“ se mnogokrat tisoče vboгих ljudi in njih prihranjene krajcarje oslepari in v revščino spravi, kakor vidimo to vsak teden na polomih gotovih denarnih zavodov. Kaj briga visoke gospode jok in jamranje osleparjenih? Kje je tukaj vera, kje je prava srčna omika? Vera in bog te vrste ljudi je edino lastni „jaz“. Poštenje, večutje izgine pri mnogih dostikrat visoko šolanih gospodih, ki padejo v najgršo sebičnost. Mnogo nekdanj revnih, ali na besedah bogatih kričave pride s pomočjo drugih ljudi k vplivu in veljavi; kadar pa so tako rekoč pri polnem koritu, pridobijo si eno izbornu službo za drugo in pozabijo potem tiste, ki so jim naprej pomagali. Koliko takih bi se lahko imenoma navedli! Saj se je vendar šele zadnjič v časopisih bralo, da se je dijete okroglo 125 ogrskih poslanov zarabilo. In kako taki ljudje o vboгem ljudstvu mislijo, so že mnogokrat pokazali; taki ljudje imajo 10—15.000 K letnih dohodkov, pa ne razumejo, zakaj ne more vboги vaški učitelj s 600 goldinarji na leto izhajati. Taki pojavi od usode odlikovanih ljudi so primerni, da širijo sovraštvo v ljudskih masah. Da se n. p. ljudski šolske učitelje, ki občujejo najbolj z revnejšim ljudstvom, na tako brezsrčni način pozabi, to bode gotovo k splošni nezadovoljnosti ljudstva prispevalo. Varovati bi se morali, lačne in naburjene učitelje v vasi pošiljati, ker morejo le seme splošne nezadovoljnosti širiti. Z našimi sredstvi se danes lačne ne spravi k mizi. Plačajte učitelje pošteno, potem bode te lahko

Kmetijske zadeve.

Prepir za uvoz mesa v Avstrijo postaja z vsakim dnevom ostrijši. Da se splošne kmetijske razmere v Avstriji in na Ogrskem izpizna, prinašamo današnjo sliko. Vkljub razvitku industrije je kmetijstvo v naši državi vendar na prvem mestu. Na Ogrskem pa se sploh še o industriji prav malo vidi. Avstrijska živinoreja se vkljub ugodnim razmeram doslej še ni lepo razvila, medtem ko napreduje Ogrska ravno tako glede pridelovanja žitja, kakor tudi pri živinoreji, zlasti pri izreji ovc. — Naša slika je sicer prav lahko razumljiva. Prvi del slike (I.) kaže razmere v živinoreji obeh državnih polovic. Velikost posameznih podob kaže množino dotične vrste živine; na Avstrijskem imamo največ govede, na Ogrskem pa največ ovc. Drugi del slike (II.) kaže razmerje posameznih vrst zemlje; tretji del (III.) s posameznimi pridelki nasajene ploščine in četrti del (IV) uspehe žetve. Ogrska pridelala največ ječmena, Avstrija pa rži.

Zum Streit um die Fleischfuhr zwischen Österreich und Ungarn.